
MEDLEMSBLAD

Nr. 123

Desember 2009

Einar Østby fra Austmarka hevdet seg godt i skisporet både nasjonalt og internasjonalt for rundt 50 år siden, noe premiesamlingen i stua hans vitner om. Les mer om Einar side 8. (Foto: Vidar Pedersen).

Vi ønsker alle våre medlemmer en riktig god jul!

Innhold

Nytt fra laget	2
En tvilsom rivingstillatelse	5
Stipendier i Vinger	6
En jakthistorie	7
Rådet	7
Einar Østby	8
Smørlaget	13
Konfirmanter 1942	15
Anders på Sætra	18
Søndagsskole i Brødbøl	23
Kask	25
Gamle minner fra Brødbølskogen	28
Austmarka Bridgeklubb 50 år	29
Nytt fra Austmarka	31

Nytt fra laget

Nye medlemmer

Irene Mattsson, Kil, Sverige. John Svendsen, Finsrud. Mabel Aastebøl, Tobøl. Ella Hansen, Oslo. Else Marie Eriksen, Lillestrøm. Anne Lise Skøyum, Fetsund. Mons Gunnar Oustad, Ilseng. Einar Østby, Kongsvinger.

Gaver til laget

Fra Oddveig Hermansen og Arne Eikåsen: Husorgel fra siste halvdel av 1800-tallet. Orgelet har opprinnelig vært i Halteigen. Fra Noomi Fjeld: Fire gamle taburetter. Fra Knut Eriksen: Stor steinhelle foran Nystun. Fra Jan H. Berg: Steinhelle som skal være over murpipa på Smedhaugen. Fra Kvinnemuseet – Museene i Glåmdal: Boka Skoglandet. Fra Else Nygårdseter: Fortegnelse over merkeøkser for tømmer. Fra Olaug Rundhaug: Skilt som skal settes opp ved Jivordingen langs Masterudvegen. Fra Skogfinske Interesser i Norge: 5000 kroner, øremerket til biologisk mangfold. Hjertelig takk for gavene

Historielagsfest 20. februar

Lørdag 20. februar kl. 19.00 ønsker vi velkommen til medlemsfest i Austmarka Samfunnshus. Musikken besørges av Berggrens fra Gråsmark. Det serveres cocktail, kyllingwok med tilbehør og drikke, kaffe og kaker.

Kuvertpris kr. 250,-.

Påmelding innen 14. februar til

Rolf Amundsen, tlf. 993 95700 eller

Anne Lise Solbergseter, tlf. 62 81 30 38.

Austmarka-kalenderen 2010 til salgs

Historielagets kalender for 2010 er nå ute i salg. Husstandene på Austmarka får i disse dager besøk av våre selgere, og vi håper de blir godt tatt imot. På Kongsvinger er våre selgere Kåre Lunderbye, tlf. 917 61932, og Erik Skarnes, tlf. 907 59500. Kalenderen blir også lagt ut i Joker Austmarka.

Bildemotivene er fra framhaldsskolens tid på Austmarka fra 1953 til 1969. Austmarka-kalenderen koster 60 kroner. Den kan også sendes i posten ved bestilling til Rolf Amundsen, tlf. 993 95700. Porto kommer da i tillegg.

Grasrotandelen

Til nå har 56 av historielagets 640 medlemmer valgt å gi oss sin grasrotandel. Det har resultert i at Norsk Tipping har overført omlag 15 000 kroner til lagets konto. Vi vil rette en stor takk til de som allerede har valgt å støtte oss med sin grasrotandel. Til de som ikke har valgt sin grasrotmottaker håper vi at du velger oss som mottaker neste gang du leverer inn ditt spill til Norsk Tipping. Det er svært viktig at du gjør ditt valg før nyttår fordi ordningen har tilbakevirkende kraft. Det innebærer at 5 prosent av alt du har tippet for hele inneværende år vil tilfalle grasrotmottakeren du velger. Dersom kommisjonæren spør etter historielagets organisasjonsnummer kan du notere deg at det er 971291443.

Lagets aktiviteter i vinter

Lørdag 12. desember kl. 11.00-13.00: Åpent på Arstun. Det serveres gløgg og pepperkaker. Her kan du: – betale medlemskontingenten for 2010, - kjøpe Austmarka-kalenderen, - gi et medlemskap i julegave, - eller bare slå av en prat.

Lørdag 19. desember kl. 14.00: Julebad i røykbadstua på Tunet. Vi unner deg den gode og velgjørende varmen som den skogfinske badstua gir. Det er helt frivillig å bade uti vatnet etterpå. Entre kr. 20,-. Etter badet samles vi med en julebrus i Bråastua.

Lørdag 16. januar kl. 17.00: Julegranbrenning. Vi møtes på kirkeplassen og bærer juletreet i prosesjon til Tunet, der treet brennes under en enkel seremoni. Ta med ditt gamle juletre til bålet. Etterpå samles vi på Arstun hvor det serveres kaffe. Medbrakte kakerester og skvetter etter jula fortæres. Arr.: Austmarka Vel og Historielaget.

Tirsdag 19. januar kl. 19.00: Filmkveld på Arstun. Vi viser filmen Elvelangs som ble satt opp som friluftsteater på Kongsvinger i høst. Entre kr. 20,-. Kaffesalg i pausa.

Tirsdag 16. februar kl. 19.00: Utstilling av barneleker på Arstun. Har du leketøy som er 30-40 år eller eldre, vil vi gjerne at du tar med og stiller ut.

Lørdag 20. februar: Medlemsfest. Se egen annonsering.

Lørdag 27. februar kl. 14.00: Bading i røykbadstua på Tunet.

Tirsdag 9. mars kl. 19.00: Bildekveld på Arstun.

Søndag 21. mars kl. 17.00: Årsmøte i Austmarka Historielag på Arstun. Nærmere annonsering i neste nummer.

Lørdag 27. mars kl. 14.00: Påskebad i røykbadstua på Tunet.

Status for lagets prosjekter

Nystun (snekkerhuset): Arbeidsgjengen avsluttet for vinteren i slutten av oktober. Det aller meste av utvendig arbeid er utført, unntatt gangpartiet.

Mølla: Det er bygd kanal fra kornspissemaskinen så ikke kornavfallet fyker rundt i mølla. Møllerommet er feid og støvsugd.

Sjøviksaga: De fleste deler til drivverket er skaffet, og eksperter fra GUMF skal komme og veilede oss hvordan vi får på plass disse.

Badstua: Det er bygd opp ny røykovn med hvelv over fyringsstedet. Ovnene er større og har bedre kapasitet enn den forrige.

Hærsjøbrua: Vi har fått 50.000 kroner av Skogfinske Interesser og har gode muligheter til å få 25.000 kroner fra Norsk Tipping. Dermed er prosjektet finansiert, og vi bruker vinteren til å planlegge gjennomføringen.

Kulturminner: 5-torpsleden på Varaldskogen er ryddet og merket. Det gjenstår skilt og piler ved plassene Ratikken, Otertjernet, Kvåho, Varaldskogberget og Nordgarden. Det er merket to plasser på Varaldskogen.

Bilder: Alle våre skole- og konfirmantbilder er skannet, og vi har lagt ved de tekstene som er tilgjengelig.

Annet: Låven på Tunet hadde ikke tett tak, og som en midlertidig løsning er det lagt på bølgeblekk.

Årets Marken ga et overskudd på 36.743 kroner.

En tvilsom rivingstillatelse

Av Åge Sørmoen

Lørdag 31. oktober ble det holdt brannøvelse på våningshuset i Klakadalen (Furunnes) ved Møkeren. Plassen ligger svært så idyllisk til like ved sjøen. Stua der var sannsynlig fra rundt 1827 da plassen ble ryddet av finske etterkommere.

Austmarka Historielag er like fortvilet hver gang et gammelt, særpreget hus blir jevnet med jorda uten at vi vet noe før i ettertid. Kanskje ikke alle gamle hus fortjener å stå, men lokale verneinstanser bør bli varslet – i det minste for å dokumentere huset og for eventuelt å ta vare på dører, vinduer og listverk. Kanskje var det ei opprinnelig røykstue som her ble flammens bytte?

Det er tvilsomt om de som har gitt rivingstillatelse for huset i Klakadalen har vært på skikkelig befaring. Flere ganger på 2000-tallet har hus fra 1800-tallet blitt revet med en svært tynn argumentasjon at de ikke er bevaringsverdige.

